

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 «
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

Aszerkesztőség kéziratok visszaadásán
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

A katonai intézkedésekről.*

Irta: **Ugron Gábor.**

A háborus híreket szenzációéhes lelkek és lapok gyártják. A közönség pedig megzavarodik tőlük. Csekély értelmet, még kevesebb bátorságot tanusít a félelmében riadozó közönség. Alig lehet elhinni a közönség tájékozatlanságának méreteit. Pedig ezen asszonyi ijedősség méltatlan és káros. Gyávák színében tűnünk fel és éretlen szomszédainkat ez bátorítja — tette.

Ismétlem, hogy a nagy államok kormányai és uralkodóival szemben sehol viszályban nem állunk. A hol van is eltérés a felfogásban, az nem Bosznia anektálásának érdemében, hanem a mellékkörülményekben és következményekre nézve áll fenn. Törökországgal szemben türelmünk és előzékenységünk le fogja küzdeni az ujtörökök bosszus hangulatát. Erre tapintat és jóindulat szükséges csupán és nem fegyver.

* Országszerte nagy izgatottságot keltettek a katonai intézkedések, melyek nem nevezhetők ugyan mozgósításnak, de mégis nagyobb mérvben megerősítik délnyugati határainkat. Nagy az izgatottság különösen nálunk, honnét egy zászlóalj már elindult Boszniába, a háziezred többi része pedig utrakészen várja a parancsot. Jónak láttuk azért közölni a kiváló politikusi és volt legionárius cikket, mely alkalmas a közönség megnyugtására.

Szerk.

Mi történik most? Szerbia, különösen Montenegró felől, a helyőrségeket ketős létszámra emeli a hadügyminiszterium. Ezt már előbb meg kellett volna tennie. Kötelessége számolni a szomszédban folyó izgatással, minek következtében állami felelősség nélkül működő bandák betérése ellen egyes pontokon védtelen maradhatnak nép és hatóságok, Sürübb láncolata a határvédelemnek okvetlenül szükséges, a mihez több katona kell. A balkáni félig katona, félig rablóbandák becsapásai ellen nem a törvény tekintélye, hanem a katonaság jelenléte nyújt biztosítékot, meg az — akasztófa. Az a néhány zászlóalj Boszniába küldése elővigyázatból szükséges és nem háboru indítására.

Háborura Szerbia és Montenegró ellen 120—140 ezer ember kell. A küldendő csapatok ennek negyedét ha kiteszik. Háboru esetén a sulypont és a fő támadási vonal északról és északnyugatról Szerbiára dülő határaink különböző pontjaira helyezendő. A behívott és nem mozgósított zászlóaljak Boszniába és Dalmáciába küldetnek, tehát inkább Montenegró körül fognak elhelyeztetni. Mind ebből megítélhető, hogy a féktelen feketehegyiek távortartására szolgálnak azon intézkedések, melyek most vannak a végrehajtás kezdetén.

Csak helyeselni lehet, hogy a nagy

erő központosítottatik Montenegró határain, mert ha megbolondul Miklós nyegus és megtámad, akkor nem elég visszaverni a támadást, hanem elfoglalni, megfenyíteni is tehetetlenné kell tenni azonnal Montenegrót, hogy egy háboru kifejlődése idején ne kellessék keleten is, nyugaton is két arcvonalban hadakoznunk. Legyen a hadjárat döntő eseményei előtt jóval Montenegró -- csendes. Ezen feladatra nagyobb haderő felállítását helyesebbnek ítélem, mint a kevesebbet.

Nem szabad feledni, hogy Montenegró leverése után Szerbiát három oldalból kettőn nyugalommal ragadhatjuk meg. Ime az ok, a miért helyes Montenegró ellen legelső sorban tenni meg az óvó katonai intézkedéseket. Szerbiával szemben alig történt valami katonai intézkedés Magyarország határain. — Csupán a Drina mentén, Boszniában, rendelkeztek, ha mégis jelentkeznének azok a szervezett és kiképzett bandák, hát méltó fogadtatásban legyen részük. Ez is csupa elővigyázati rendszabály és távol áll a háborútól.

Nem lehet a katonailag gondolkodni, tehát ítélni is képtelen közönségnek eléggé figyelmébe ajánlani, hogy a háboruban a tüzéség a döntő fegyvernem és a pénz talán inkább szükséges hadiszere, mint a puskapor. Szerbiának hadviselésre nincs se tüzésége, se pénze. Tehát háborut

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Az asszony álma.

Irta: Mányiné Prigl Olga.

Novellatárgynak régi, megtörténtnek megtörtént a maga hagyományos nászindulójával, velencei utjával együtt. A mindig gavallér ember, Dénes Géza, egy homályos, szürke októberi napon, oltárhoz vezette az unokahugát, Gergely Ellát s a szép menyasszony, aki ezuttal viselt először hosszú ruhát, rózsás arccal, tizenhat esztendősen lényéből sugárzó üde mosolygással fogadta a szerencsekívánatokat s szerfölött boldog volt, hogy a komoly, okos Géza bácsi a karján vezeti s nem küldi előre a nevelő kisasszonyt.

Ella hat esztendősen kora óta ott nőtt fel nála s megszokta, megszerette, mint egy eleven, bájos kis nipp-figurát. Hozományt nem adhatott neki, dacára szép fizetésének, a leánynak sem volt egy krajcárja sem, ugy csöppent a nyakába, a legegyszerűbb megoldás volt tehát feleségül venni őt, ha el akarta hallgattatni a kilátásba lévő kisvárosi pletykákat. Beszélni ugyan azért beszéltek eleget, de ez már ugy szokás. Dénes Géza nem sokat törődött vele,

lelkiismerete tiszta volt, mint ki eleget tett vele egy szerencsétlen asszony utolsó könyörgő tekintetének, amivel azt a hat esztendősen gyöngy babát reá bízta.

Megtette hát minden kívánságát, elmentek nászutra is. Szorongtak a vasuti kocsikban, étkezőkben, ringatóztak a bűbajos velencei gondolákon, uti naplót vezettek mindenről és a volt Don Juannak, forróvérű, szerelmes asszonyok kegyencének szinte hízelt, ha utánok néztek, ha megbámulták a felesége karcsu őz-derekeit.

Egy hónap múlva hazajöttek. A lakást addigra átalakították, de az Ella fehér kis leányzóbját csak meghagyták éppen ugy, — emlékeknek. Legelsőbb is oda futott be az asszony, ugy hozzá volt már szokva. Azután is be-bebujt oda, valahogy ott érezte magát a legjobban.

Átestek a vizitéléseken, kigyönyörködte magát a ruháiban, — olykor előszedte valamennyit, — megszokta már azt is, hogy Ella helyett nagyságosasszonynak szólítják és volt rá eset, hogy elővette a francia fordításait, annyira unatkozott. Géza bácsi pedig csak éppen ugy bánt vele, mint azelőtt, talán még jobban, de... Ez a »de« megakasztotta gon-

dolatában és olyankor szedte elő a leánykori könyveit.

Egyszer betévedt az ura dolgozószobájába, — először merete megtenni és gyerekes kíváncsisággal nézegetett össze-vissza mindent. Hogy az ura ott találta, megrezzent elpirult és ki akart futni. A férfi gyöngyében átfogta a derekát. Nem haragszom, — mondta, — maga előtt nincs titkom, de még örülök, hogy bejött.

Leültette maga mellé a kerevetre.

Odakint lemenőben volt a nap, a nyitott ablakon keresztül édes tavasz illat szállott be, a lilaszinfűtűs orgonavirág bekandikált hozzájuk. Ella hátradőlve behunyta a szemét, valami kimagyarázhatatlant érzett a lelke mélyén, szeretett volna valamit mondani. Az ura meg-előzte:

— Édesem, csukjuk be az ablakot, hűvös szél fuj odakin...

Megborzongott s a karját tapogatta végig. Az a multkori nagy hűlés csak nem akar elhagyni — mondta. Ella ijedten nézett rá. Sápadt volt arca. Hirtelen betette az ablakot, de egészen elfelejtette, hogy szeretett volna valamit mondani...

Hanem azután nap nap után benézegetett az irodába. Mint valami kis cica, ugy oda-

HÖLGYEK!

A legdivatosabb és legújabb szabásmintáim megérkeztek. Személyzetemet a főváros elsőrangú szalonjaiból hozattam. — A munkáért kezesseget vállalok. —

ROTH ADOLF női szabó
 NAGYVÁRAD, ZÖLDFÁ-UTCA 11. SZÁM.

kezdhet; de nem folytathat, mert azt rövidesen el fogná veszíteni.

A szerbek csak hetek óta kapták meg tüzérsegük egy részét, a francia Schneider-féle gyár ágyuit. — Ezen visszafutó csövű, gyorstüzelő ágyuk egyenként mind szép, mind finom, komplikált gépek, melyeket kezelni nagy szakértelemmel, sok kézi ügyességgel, háromszor akkora legénységgel lehet, mint a régi ágyukat.

A mi altisztjeink, legénységünknek is hosszú oktatás és gyakorlatra van szükségük, hogy az új gyorstüzelő ágyukkal csak bánni tudjanak. Igen sok gyakorlatra van szükségük, a míg azoknak tüzelőképességét kihasználni bírják, hisz egy perc alatt 20—24 lövést kell tenni, tehát annyiszor kell tölteniök, ami igen gyors és szabatos munkát követel meg.

Pénze Szerbiának, úgy látszik, még van. De meddig fog tartani? Már is a tartalék erőket merítgetik ki, pedig csak a felkészülésnél tartanak. Nincs téli ruházata, sátorkészlete a szerb hadseregnek. Tavaszig pedig kimerülnek. Háború viselésére nem marad se pénzük, se tartalék erejük. Az elveszett hadjárat, talán már egy csata után elbukott a dinasztia is.

Nyugodtan kell vizsgálnunk az erőnek arányát, az európai helyzetet, szomszédaink anyagi, fizikai erejét, a mi készségünket, erőforrásainkat, és meggyőződhetünk, hogy figyelemmel, de önbizalommal tekinthetünk az események elé.

Véráldozatnál könnyebb nagyszámú csapatok felállításával járó költséget és fáradságot viselni. Minél nagyobb erőnk van Szerbia és Montenegró határán, annál bizonyosabb, hogy békében maradnak és — kijózanodnak.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, december 5.

Juszt Gyula elnök tíz órakor nyitja meg az ülést. Folytatják a közoktatásügyi tárca költségvetésének tárgyalását. Megszavazzák a tegnapi letárgyalt első tételt.

Pop Cs. István javaslatát, amelyben a nemzetiségeknek nem magyar nyelvű színházak felállítását kéri, elvetik.

Az alkoholelles mozgalom

fejlesztéséről szóló tételnél

Goldis László szólal fel. Statisztikai adatokkal illusztrálja az alkohol romboló hatását. Ismerteti az alkohol veszedelmével szemben tett óvintézkedéseinket és elégtelenségüket mondja azokat. Az alkohol minden járvány szülőanyja. Nálunk — sajnos — kivétel nélkül rabja az alkoholnak, a magyar épp úgy, mint a román, vagy a tót. Ezután ismerteti, hogy milyen mások a viszonyok külföldön, de főleg Amerikában. A korcsmai hitelt meg kell szüntetni. Vasárnapoként be kell csukni a korezmákat és pálinkamérőket. Több kórházat kellene emelni az alkoholbetegek számára. A tétel oly kicsi, hogy lelkiismerete nem engedi meg azt, hogy elfogadják.

Elnök tíz perc szünetet ad.

Szünet után

Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter az alkohol-ellenes mozgalomról mondottakkal mindenben egyetért *Goldissal*. A tétel azért olyan kicsiny, mert még csak a kezdet kezdetén van a mozgalom. A tételt elfogadják.

Sághy Gyula előadó rövid felszólalása után *Nagy* György a doktori értekezések megszüntetését kéri, mert hisz azoknak már ugy sincs praktikus jelentőségük.

Halász Lajos: A konzuli akadémia nem nevel elég magyar diplomatát. Szükségesnek tartja, hogy ezen az állapoton változtassanak. A tételt elfogadják.

Ballagi Aladár egyetemi ügyekkel foglalkozik. Visszártnak tartja, hogy a magán és rend-

kivüli tanárok csak megbízott útján vehetnek részt az egyetem tanári ülésein.

Hödy Gyula: Ösválasztók, tizen egy megbízottat választanak, mint az analfabéták. (Derütség.)

Ballagi Aladár: Ez és más avult intézkedések miatt klikkek képződnek a tanárok között. Igen sok visszaélés történik az egyetemen. Tanárok politikai okokból évekig nem kapják meg rendes tanárrá való kinevezésüket, Apponyitól várja a helyzet javítását, mert a szabadelvű éra alatt például megtörtént, hogy Trefort miniszter Kerékgyártó volt egyetemi tanárt magához kérette és ráparancsolt, hogy többet ne adjon elő Kossuthról magasztaló hargott. Ilyen sérelmek estek akkor és később is az egyetemi önkormányzaton. A sajtó is méltatlan sokszor az egyetemi tanárokkal; így például őt tegnap egy lap azzal vádolta meg, hogy szivességet fogad el Apponyitól, ő aki ezeket utasított vissza tisztán elvi okokból. Ez a lap a szabadelvű kormányok zsoldján elhizott »Független Magyarország« így mer írni róla, ez egy egész élet munkásságának jutalma!

Kiáltások: Gyalázat!

Zachariás János: Ujságíró kamarákat kell csinálni. Ki kell közölni az ilyen ujságírókat.

Ballagi Aladár az egyetemi törvény meghozatalát sürgeti és ezután az egyetemi könyvtár szűk voltát kárhoztatja.

Apponyi Albert gróf kéri, hogy Nagy György vonja vissza határozati javaslatát, mert azzal csak ártalmára van a dolognak. Kijelenti, hogy Ballagival egyet ért.

Délután

Náray elnököl.

A középiskolai tanárok fizetésénél *Hock* János szólal fel, melyre Apponyi kielégítő választ ad. A tételt elfogadják.

Ezután kisebb felszólalások voltak, mire a kultusztárca költségvetését úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadják.

Következett az igazságügyi tárca költségvetése, melyet Bizony Ákos előadó ismertetett s elfogadásra ajánlotta.

Interpellációk.

Nemes Bertalan interpellációjára *Wekerle* Sándor miniszterelnök a következőket mondta. Kötelességének ismeri azokkal a hírekkel szem-

szokott. Fölbuzódott a kanapésőgletbe, elnézegette a fényképeket az asszonyokét is, a mivel két külön fiók volt teli s teli, — az urának nem jutott eszébe, hogy féltékeny találna lenni Ella, az igazi asszonya. Hadd játszó, hadd teljék bennök kedve. És Ella kiszedte őket sötét börtönükből, az íróasztal elzárt fiókjából csoportokba szedte, virágot is vitt nekik mindennap lilaszin orgonát, fehér gyöngyvirágot. Halkan motoszkált közöttük, hogy az urát ne zavarja munkájában.

Egyszer észrevétlen háta mögé került az ura s úgy nézte a vállain keresztül, mit csinál az asszony.

Ella összereszt, mint a kit tetten értek s hirtelen letette a kezében tartott fotográfiaát.

A férfi vette föl. László? — mondta egész természetes, közönyös hangon. Talán nem is ismerted, persze nem emlékezhetsz rá. Derék gyerek, ma már Münchenben van. Jáky László.

Ella önkéntelen átfogta az ura nyakát és piros arcát odaszoritotta a férfi széles mellére. Megint szeretett volna valamit mondani. Az megcsókolta a homlokát a mely forró volt és forró a lehellete is, amelylyel megcsókolta az ura kezét, — a Géza bácsiét. Körül-körül

forró volt a levegő is s a fehér gyöngyvirágok lankadtan pihegtek a vázákban.

Ez este az urak valami összejövetelre igértek el és Ella egyedül maradt otthon. Végigfeküdt a kis pamlagján. Csönd volt, hallotta a maga lélekzetvételét is, a szive dobogását s érezte, milyen forró a homloka. Talán beteg leszek, — gondolta. Behunyta a szemét s elképzelte magát a fehér terítőn, fehér virágok között. Sokan megnéznék, megsiratnák: milyen kár volt érte, ilyen fiatalon. Aztán letennék a fekete földbe, örök sötétségbe...

Felugrott, a szép hosszú haja lebomlott utána. Életerős, pezsgő, úde vére felszökött az arcába mind: nem akarok meghalni! Behunyta a szemét s egy pillanatra álmodott valamit, a mit eddig nem bírt kitalálni, a mi után sóvárgott, a mibe benne volt ezer virágillat, ezer csillag ragyogása, Forró piros ajkai félig nyitva maradtak utána...

E pillanatban csöngettek. Az asszony összereszt. Már, — mondta magában és az órára nézett. Még csak tíz óra. Megsápadt: csak nincs valami baj? — Sietve föltűzte a haját s maga futott le a lépcsőkhöz. Hallgatódzott. A csöngetés ismétlődött. Géza? — kérdezte s megállt a kerítés vasrácsa mögött, a

hold éppen bevilágított rá. Egy karcsu, magas ember állott kívülről.

— Bocsánatot kérek, — mondta az idegen látható zavarban, nem Dénes Béla barátom lakása talán?

Az asszony megijedt, mit egy őzike:

— A felesége vagyok...

— Ezer bocsánat, asszonyom, — hebegte a férfi, — Jáky László vagyok, — de Ella már nem hallotta. Mint a ki nagyon vétkezett, úgy futott föl a szobájába és el kezdett sirni. Sirt, maga se tudta miért.

*

Szomoru csöndes napok jöttek ezután és keserves éjszakák. Az asszony halaványan, kimerülten járt kelt az ura betegága körül, el-leste minden gondolatát, ápolta éjjel-nappal, imádkozott, odaadta volna az életét érte, a szegény jó Géza bácsi életéért. Jáky náluk volt már egy hete, ott ült ő is a beteg ágya mellett, Dénes hallani sem akart róla, hogy el-utazik, más felől az asszony könyörgött neki: ha Istent ismer, menjen, ne gyötörjük egymást!

És Jáky László elment, elment messze világokba, hogy felejtse a fehér asszonyt. És festette a lilomos madonnákat, a glóriás szent asszonyokat...

Van szerencsém a n. é. közönség és Főtisztelendő papság becses tudására hozni, hogy a legújabb divatu és legjobb minőségű szöveteim raktáron vannak, melyekből a legújabb és legegységesebb szabás szerinti ruhákat készítem nagybecsű megrendelőimnek.

Különösen felhívom a Főtisztelendő papságot az egyszínű és fekete árúimra, melyeket kizárólagosan a Főtisztelendő papság részére tartok. Allandóan nagy választék reverenda, szimáda és egyházi quadrátusokból. Rivétum viola és fekete színben, továbbá egyedüli raktára a mai idény legszebb és legcélyszerűbb hitremény,

szereket övének (cingulus, mely egyedül csak nálam szerezhető be.

Midőn a Főtisztelendő papság és n. nagyerdemű közönség becses pártfogását kérem, föl kell említenem, hogy elvem mindig a jó munka és jutányos ár volt, melytől eltérni a lüvében sem fogok.

Nagybecsű megrendeléseiket kérve, maradtam kitűnő tisztelettel:

Bumbera Imre utóda,
polgári és papi szabó.

Bumbera Imre

polgári- és papi szabó.

Nagyvárad, új „Bazár“-épület színház-oldal

ben nyilatkozni, melyek a Balkánról vannak elterjedve. Egyenes telefon tudakozás alapján kijelenti, hogy eddig egyáltalán semmitéle ütközet nem történt. Az a hír, hogy négy magyar baka elesett, nem telet meg a valóságnak. A katonai intézkedésekre kijelenti, hogy azok a katonai parancsnoksághoz tartoznak. Tény az, hogy a Boszniában levő XV. hadtest megerősítésére meg lettek téve az intézkedések.

Nagy György interpellációja ellen, melyet még mindég fenntart a képviselő, tiltakozik az előbbeni válasza teljesen fedi Nagy György interpellációját, miért is megtagadja arra a feleletet. Ezt pedig teszi azért is, hogy a magyar parlament nivóját megóvja.

A Ház a választ tudomásul veszi.
A Ház 8 órakor befejezi az ülést.

A szétválási törvény a francia koloniákban Mint a *La Croix* írja, a francia képviselőház a múlt héten foglalkozott a szétválási törvénynek a *Martinique, Guadeloupe* és *Réunion* koloniákra való kiterjesztési javaslatával. A vita folyamán felszólt *Delahaye* jobboldali képviselő és kijelentette, hogy a javaslat jelenleg időszerűtlen különösen azon szomorú következmények miatt, melyet a szétválási törvény *St. Pierre* és *Miguelon* koloniákban okozott; hol a még civilizálatlan lakosokat valóságos vad állapotba süllyesztette vissza és egyben rámutatott Nagy-Britanniára, mely egészen másként bánik a vallással gyarmataiban. Mindezen okfejtés dacára a javaslatot az egyházellenes blokk nagy többséggel elfogadta.

Nagyvárad jövő évi költségvetése.

Nagyvárad város jövő évi költségvetése ezuttal nagyon megkésett. Már a szeptemberi, vagy októberi közgyűlésen kellett volna tárgyalni s még a pénzügyi szakbizottság előtt sem volt a budget. A városi tanács általánosságban már ugyan végighallgatta a főszámvéví előterjesztését, de érdemlegesen még csak ezután foglalkozik vele.

Általánosságban már foglalkoztunk a költségvetéssel, a tanács tájékoztató ülése alkalmával.

Meglepő a költségvetésben, hogy ugy a bevételek, mint a kiadások a múlt évihez képest, tehát egyik évről a másikra, horribilis összeggel emelkedtek. Így a kiadásoknál 222582 kor. 74 fillér, a bevételeknél, pedig 222482 K. 74 fillér az emelkedés.

A kiadásoknál nagyobb emelkedést mutat a tisztviselők felemelt fizetésének egész összegben való kiadása (26000 kor.) a gazdasági szükségletek (13785 kor.), közegészségügyi kiadások (10978 kor.), tanügyi kiadások (26.000 kor.), a kölcsön törlesztésnél (105.000 kor.) az újabb kölcsönök folytán.

A bevételeknél legnagyobb emelkedés van a községi pótdadónál és pedig 72201 korona, ami a községi pótdadó alapjául szolgáló állam adók emelkedéséből származik. Nagyobb bevétel-emelkedések vannak még a földbéréknél, javadalmak jövedelménél, a tanügyi bevételeknél stb.

Az egyes rovatoknál mutatkozó eltéréseket a főszámvéví pontonként indokolja.

A házipénztár költségvetésének végeredményét a következőkben foglalja össze a főszámvéví:

A) A szükséglet.

1. Rendes kiadások	1231768 K 47 f.
2. Rendkívüli kiadások	21674 > 83 >
3. Átmeneti kiadások	1095851 > 34 >
A szükséglet főösszege	2349294 > 64 >

B) A fedezet.

1. Rendes bevételek	885022 K 99 f.
2. Rendkívüli bevételek	22297 > — >
3. Átmeneti bevételek	970767 > 69 >

A fedezet főösszege	1878087 > 68 >
Lévén a szükségl. főösszege	2349294 > 64 >

Mutatkozik fedezeti hiány 471206 > 96 >

mire nézve tisztelettel indítványozza a főszámvéví, hogy ennek fedezése végett az 1.002,568 koronában mutatott állami egyenes adó arányában a költségvetés fedezze részének »C) közoktatásügy« c. fejezete alá már beiktatott 5 százalékos községi iskolai, 2 százalékos ipariskolai és 3 százalékos kisdudóvodai pótdadón felül további 47 százalékos, mindössze tehát ötvenhét (57) százalékos községi adópótléknak megszavazását, vagyis a f. évben érvényes közoktatóknak kettő (2) százalékkal történendő felemelését illetékes helyen eszközölje ki a városi tanács.

Városatyá választás Ujvároson.

Várad-Ujváros választópolgárainak mozgalmas napjuk lesz ma. A Széles Lajos halálával megüresedett törvényhatósági bizottsági tagságot ezuttal töltik be. A választás nagy hullámokat vert fel s így a tűzoltólaktanya élénk mozgalom színhelye lesz.

Bár csak egy hely betöltésére szavaznak a polgárok, mégis összeméri az erejét ebben a régi függetlenségi kerületben a 67-es Városi párt a függetlenségi párttal s ha a polgárok a régi indolenciával viseltetnek és nem mennek leszavazni, könnyen megeshetik, hogy a függetlenségi párt jelöltje kisebbségben marad.

A függetlenségi párthoz tartozó polgároknak becsületbeli köteleességük, hogy ezt ne engedjék. Most nem egyszerűen a jelölt személyéről van szó, hanem a zászló becsületéről s arról, hogy megálljanak azon régi alapon, miszerint iparos helyett iparost választanak be a törvényhatóságba ott, ahol a szavazók többségét úgy is az iparos polgárok adják.

De súlyos kötelesség hárul a függetlenségi párt vezetőségére is, hogy minden törvényes eszközt igénybe vegyenek a párt jelöltjének győzelme érdekében.

A függetlenségi párt tudvalevőleg *Sinka* Lászlót jelölte. De hírszerint vannak csoportok a függetlenségi választók között, akik más óhajtanak megválasztani. Ezeknek a maguktartásától is függ a mai választás eredménye. Ha nem rendelik alá akaratukat a párt határozatának, ezzel nem segítik elő jelöltjük megválasztását, hanem a városi párt győzelmét mozdítják elő. Ezért annyi önmegtagadást elvárhat a függetlenségi párt ezektől a választóktól, hogy

a hivatalos függetlenségi jelölt bukásának ne legyenek eszközei.

Akik a függetlenségi párt elveit vallják, szavazzanak le a párt hivatalos jelöltjére, ez köteleességük is.

A városi párt jelöltje dr. *Grósz* Menyhért; a függetlenségi párt pedig *Sinka* László iparost jelölte.

A választás ma, vasárnap reggel 8 órakor kezdődik s megszakítás nélkül délután 4 óráig tart és pedig a tűzoltó őrtanya nagytermében.

A választás elnöke *Mezey* Mihály, jegyzője *Pásator* Ede tb. városi jegyző.

Az ipartestület tagjai a függetlenségi párt jelöltje mellé tömörülnek.

Bertsey György ipartestületi elnök a következő felhívást bocsátotta ki a választó polgárokhoz:

Széles Lajos halálával a törvényhatósági bizottságban egy hely betöltése vált szükségessé. A törvény rendelete folytán a megüresedett hely betöltése választás útján ma fog megtörténni.

Tekintettel arra, hogy Széles Lajos iparos volt, a 48-as függetlenségi párt a betöltendő helyre *Sinka* László szorgalmas iparost jelölte egyhangulag.

A pártnak ezen jelölése reánk iparosokra megüresedett és ezt nekünk azzal kell viszonzoznunk, hogy mint egyember nem csak leszavazunk, de teljes erőnk kifejtésével arra törekedünk, hogy pártunk jelöltje meglegyen választva. Ezt azonban csak úgy érjük el, ha szavazatunkat még a délelőtti folyamán leadjuk és barátainkat és ismerőseinket szavazatuk leadására felkérjük.

Maradtam tisztelőjük

Nagyvárad, 1908. dec. 5.

Bertsey György,
ipartestületi elnök.

Háboru előtt.

Ma hivatalosan is igyekeznek békés hangulatot teremteni. Azokra a hírekre, hogy általános mozgósítás lesz, megjelent a cáfolat. A hangulat azonban nem nyugodt, mert a közönség szeme előtt történő hadi készülődések sokkal jobban felizgatták a közönséget, semhogy azt oly könnyen lehetne csillapítani. Szerbia a monarchia nagyarányú készülődésére most egyszerre elhallgatott. Ugy látszik, hogy a harcias hangulat csak olyan ijesztő-téle volt. A tegnapi érkezett tudósításaink háboru előtti hangulatot festenek.

Budapest, dec. 5. A máv. a budapest—fiumei vonalon a küldeményekre ötnapos szállítási póthatáridőt tűzött ki, minthogy a csapat-szállítás centruma Fiume. Mindenfelé kocsihiány van, mert a kocsikat készenlétben tartják, hogy rendelkezésre álljanak, ha hirtelen nagy csapat-szállításra lesz szükség. Mindenfelől indulnak csapatok Fiume felé. Szakadatlanul áramlanak katonák Boszniába és Hercegovinába.

A hangulat Olaszországban.

Róma, dec. 5. Az olasz sajtó véleménye nagyon is egyöntetű Tittóni beszédére vonatkozólag. Az általános tenor az, hogy elitelik

Karácsonyi árleszállítás!

Olesőbb mint bárhol!

Kötényekben dus választék.	6 drb női azuros batiszt zs. kendő	70 kr.	Női ing kézi himzéssel	125, 145 kr.	GUTFRIED TESTVÉREK Szt. László-tér, (Holdas templom mellett.)
Áruház	6 > > lenbatiszt > >	120 >	> > tortás kreászvaszon	98, 120 >	
a „Gólyához.”	6 > > cérnavászon > >	150 >	Klot alszozoknya	125, 175 >	
Szigoruan szabott árak.	6 pár > kötött térdharisnya	115 >	Próbálható bőrkezttyü	98, 95 >	

Tittonit, amiért nem mondta meg nyíltan, hogy a monarchia eljárását, a berlini szerződés egyoldalú megszegését helyteleníti.

Róma, dec. 5. Szemben Tittoni beszédével, biztosnak mondják, hogy az Oroszország és Olaszország közti viszony jóval több mint közönséges entente cordiale. Némely lap tudni véli, hogy Olaszország és Oroszország közt teljes megegyezés jött létre Bosznia és Hercegovina annexiójára vonatkozólag. Olaszország csatlakozni fog Oroszországhoz, ha akár a konferencián, vagy a konferencián kívül tiltakozni fog az annexió ellen.

A hadvezetőség cáfolata.

Bécs, dec. 5. Vonatkozással a külföldi sajtóban mozgósításokról és hasonlókról állandóan ismétlődő hírekre, megállapítják a következőket. A múlt hónapban a hadügyi vezetőség azt a legfelsőbb meghatalmazást kapta, hogy az 1888-iki törvény alapján vonja be a tartalékosok és póttartalékosok azon részét, mely a Boszniában, Hercegovinában és déli Dalmáciában állomásozó csapatok békelétszámának sürgőssé vált emeléséhez szükséges.

A hadügyi vezetőség — arra törekedve, hogy a lakosság fontos érdekeit a lehetőség szerint kímélje, már annak idején elhatározta, hogy a kategóriáknak jelenleg csupán aktív szolgálatban álló részét veszi igénybe erre a célra, azaz csak a jelenleg harmadik szolgálati évében levő évtolyamot, amely épp ez idő szerint fejezi be 8 heti kiképzési idejét, tartja vissza és az ezidőszert polgári életet folytató tartalékosokat, vagy póttartalékosokat külön nem hívja be. A békelétszám fölemelésének indokai eléggé ismeretesek. Monarchiánk délkeleti határán a farsztó és a beállott télen még nagyobb megerősítésekkel járó biztonsági szolgálatra való tekintettel elkerülhetetlennek látszott az ottani állomány emelése. Miután azonban, mint már megemlítetett, csak a tartalékosok és póttartalékosok egy részének visszatartása határozottat el, ez a létszám nem elég arra, hogy a szándékolt létszámemelés teljesen keresztülvihető legyen. Ennek következtében az annak idején kihirdetett létszámemelés végrehajtásával egyidejűleg a délkeletre történő póttartalékos szállításokon és a monarchia belsejében kiképzett ujonckón kívül a biztonsági szolgálat néhány zászlóaljja és hegyi üteggel erősítetteti fog. Ez az intézkedés a legközelebbi időben talán a 15. hadtest kötelékében eszközözendő ideiglenes változásokat fog maga után vonni, amivel azután előreláthatólag befejezést nyernek mindazok a katonai intézkedések, amelyek szükségesek voltak az anektált országok biztonságára.

A nagyvezér nyilatkozata.

London, dec. 5. A Daily Express, Kiamil pasa, Tervtik pasa és Milovanovics nyilatkozatait közli a helyzetről. Kiamil pasa a következőket mondta:

— Az én véleményem határozottan az, hogy Ausztria-Magyarország nem akarja a háborút. A bojkott semmi esetre sem fog háborút előidézni, ezenfelül a porta Ausztria-Magyarország iránti barátságok érzelmeinek őszinteségét és előzékenységét bebizonyította azzal, hogy a sajkások és teherhordók céhét figyelmeztette annak a szükségességére, hogy az osztrák és magyar hajókat ki kell rakni és rakományait a kikötőkből vasuton továbbítani kell. Többet a török kormány nem tehet, mert

a népet nem lehet kényszeríteni arra, hogy a bojkottot, mely tisztán spontán természetű, feladja. Nem mondhatok véleményt arról, hogy is volna balkáni helyzet legjobb megoldása, mert a tárgyalások evégből Ausztria-Magyarországgal még meg sem indultak.

Tewfik pasa így nyilatkozott:

— Azt hiszem, hogy a válság aktív részén már túl vagyunk, miután Pallavicini őgróf kijelentette, hogy a török kormánynak az állami és félhivatalos céheknél a bojkott ügyében tett intézkedéseivel meg van elégedve.

Azt hiszem, hogy ha Pallavicini a vidéki kikötőkből megkapja a megerősítését annak, hogy a bojkott kezd megszűnni. Ausztria-Magyarország tárgyalásai Törökországgal azonnal megindulnak és előreláthatólag az összes függőben levő kérdések kielégítő megoldásával fog véget érni. Hogy mik volnának a Törökország által leginkább elfogadható feltételek, arról nem szeretnék véleményt mondani mindaddig, míg Ausztria-Magyarország valamiféle formában nem nyilatkozott.

Rémhírek a nagyváradi katonákról.

Alig mentek el a váradi bakák, már is hír érkezik felőlök. Ez a hír azonban igen kedvezőtlen és tegnap Nagyváradon általános izgalmat okozott. Azt híresztelték ugyanis városzerte, hogy a nagyváradi katonákat szállító vonatot a Száva hidján fölrobbantották. A hír még részleteket is közölt. Nevezetesen, hogy a katonai vonatban elhelyezett katonák közül csak nagyon kevesen menekültek meg. A vonatot ugyanis abban az időben robbantották fel, amikor az a hid közepén haladt. A robbantás következtében a hid teljesen elpusztult. Allítólag szerb kémek követték el a robbantást. A rémhír alapján folytonos ostromnak volt kitéve a katonai parancsnokság. Délután teljes alaposággal cáfolták meg a rémhírt. A cáfolat megnyugtatta a felizgatott embereket.

Új áldozatok.

Zombor, dec. 5. A zombori 23. gyalogezred Wassits Gyula nevű főhadnagyának felesége hivatalos táviratot kapott Bilekből, ahol a férje állomásozik, hogy a főhadnagy elesett, jöjjön röktön Bilekbe a temetésére. Az özvegy leutazott a hercegovinai városkába és onnan értesítette hozzátartozóit Zomborban, hogy férjével együtt hat huszonharmadik ezredbeli baka lett áldozatává annak az összeütközésnek, amelyben a főhadnagy halálát lelte. Baloghy Ernő zombori képviselő interpellációban fogja szövéteni az esetet.

UJDONSÁGOK.

* **A mai matiné.** Ritka szép és élvezetes matiné fog ma lezajlani a megyeháza nagytermében. *Glacs* Antal főispán fáradhatatlan buzgalmát ma sem fogja a közönség hidegen hagyni. A mai matiné, mely az alakulóban lévő közművelődési egyesületnek első nyilvános szereplése, méltán fog bizonyosságot tenni a felől, hogy a kultúr intézmény minden tekintetben

befogja tölteni nagy hivatását. A ma délelőtti matinén közreműködők teljes ambícióval fognak szerepelni s mindenik szereplő zajos tapsokat fog aratni. A műsor oly ügyesen van összeválogatva, hogy annak reprodukálása egy nagyon kedves délelőt fog szerezni a közönségnek. A szereplők mindenike közismert szereplői a társadalomnak. Így *Batizfalvy* Elza a becézett szubrett és kísézője *Lukács* Béla a váradi zongoristák legjobbja, továbbá *Popity* János a szavalók mestere, *Gózon* Gyula kellemes baritonja, *Juhász* Gyula versei, melyeket *Kassay* Kálmán fog elszavalni, vagy *Véssey* Kálmán melodramája *Katona* Ilonka zongora kíséretével és végül *Dutka* Ákos felolvasása a kultúra fejlődéséről, mind olyan számok, melyek érthetővé teszik a közönség érdeklődését. A matiné rendezősége a helyáratat olyan összegben állapította meg, hogy a közönségnek ne okozzon megterhelést. A helyárat első hely 1 korona és második hely 60 fillérben van megállapítva. A matiné délelőtt 11 órakor kezdődik.

* **A kulturpalota építése.** A kulturpalota létesítésének kérdése erősen foglalkoztatja ezidőszert a város intelligens közönségét, sőt már a város vezetői is szükségét érzik, hogy komolyan foglalkozzanak a kérdéssel. A városi tanács tegnap szintén foglalkozott a kulturpalota ügyével. A kulturpalotát akként óhajtja a tanács felépíttetni, hogy abban a zeneiskola és a nyilvános könyvtár szintén elhelyezést találjon. Ezekről együttes előterjesztést tesz a tanács a város törvényhatóságának, azzal, hogy egy bizottságot küldjenek ki a kérdés előkészítésére. A városi tanács a kulturpalota helyéül legalkalmasabbnak tartja a Tisza Kálmán-téri régi magtár-épület területét. A községi polgári leányiskola ez esetben a régi városháza épületében nyerne elhelyezést, ahol ma az elemi leányiskola van s az elemi leányiskola céljaira a magtár-épület tágas kertjében építenének hat elemi osztály részére megfelelő iskolát.

* **Az iskolaszéki elnökség ügye.** Másfél hónappal ezelőtt *Rimler* Károly polgármester lemondott a községi iskolaszék elnöki állásáról, melyet hat év óta teljes odaadással tölt be s melyhez fűződik a községi iskolák újabb fejlődése. Példáját követte az alelnök is. Az iskolaszék legutóbbi gyűlésén *Mezey* Mihály, *Novotny* Alfonz, dr *Vucskics* Gyula, *Sulyok* István és dr *Grósz* Menyhért tagokat biztatta meg, hogy tudassák az elnökkel, hogy lemondását nem fogadják el és bíráják őt rá a további maradásra. Tegnap járt el az ügyben a bizottság küldetésében. *Mezey* Mihály tolmácsolta az iskolaszék határozatát, előadta kérését s egyúttal felszólította, mondja meg nyíltan lemondása okait. *Rimler* férfias nyíltsággal felelt. Az apró kellemetlenségektől nem ijed meg. Aki a közpályán szolgál, az kell, hogy el legyen készülve ilyesmire. Ez nem befolyásolná őt annyira, hogy ott hagyja azt a helyet, amelyet szeret és nagyrabecsül. Egyedül nagymérvű elfoglaltsága bírta a lemondásra. Teljes erejét és munkáját igénybe veszi a város ügyeinek intézése. Számot vetett azonban a helyzettel. Belátja, hogy az iskola-

!! Feltűnő olcsó karácsonyi vásár !!

■ **Barna Jenő** ■

Nagyvárad, (Fő-utca) Rákóczi-út Weiszlovits ház.

Szövetek, Blous selymek,

Mosó barchetek, Szörme boák,

Csipkeszövetek Fehérneműek.

!! Minden cikkben meglepő olcsóságok !!

Kirakataim szives

megtétekintését kérem. ■ ■

!! Telefon 241 sz.

xxxxxxxxxxxxxxxx

szék nincs előkészülve az elnökválságra. Nem akarja kitenni bajnak az iskolaszéket és az iskolák ügyét. Ezért megígéri, hogy addig, míg az iskolaszék mandátuma tart, — június végéig — megmarad állásában, valamint igéri azt is, hogy előkészíti a dolog megoldását. A bizottság örömmel vette a választ, készségesen megnyugodott abban s a maga részéről is szívesen közreműködik a dolog előkészítésében.

*** Dr Kazay Kálmán indítványa.** Nagyváradi város törvényhatósági bizottságához tegnap indítványt terjesztett be dr Kazay Kálmán törvényhatósági tag, hogy a Színház-utcát *Bulyovszky József* volt polgármester emlékére *Bulyovszky József-utca*nak nevezzék el. Dr Kazay Kálmán indítványában rámutat azon tényre, hogy dr Bulyovszky József fáradhatatlanul buzgólkodott a Szigligeti-színház felépítésén s nagy érdeme volt abban, hogy a téli színház jelenlegi helyére építettett s ezáltal a Bémer-tér a mai előkelő színvonalára emelkedett.

*** Vasutasok nem lehetnek szociáldemokraták.** Hosszas nógatásnak engedve, végre hozzájárult a kereskedelmi kormány a Máv. személyzeténél meglazult fegyelem helyreállítására. Bátor, határozott és biztosan eredményes cselekedetre határozta el magát a kormány. Rendeletet adott ki, amelyben a magyar vasutasoknak megtiltják a szociáldemokrata párt szervezeteiben való részvételt és kijelenti, hogy az ez ellen vétők állásukat és összes szerzett jogukat elvesztik. Ez már tiszta beszéd! Eddig is kár volt várni. Hanem persze most már a sok vasuti baleset és a készülő politikai tömegsztrájk reá kényszerítették Kossuthot az erélyesebb rendszabályokra. A rendeletet a beteg miniszter helyett Sztéryny József államtitkár írta alá, akit ezen határozott fellépése miatt bizonyára igen kemény támadásokban fognak részesíteni a szociáldemokraták.

*** Járványok a megyében.** Tegnap egyszerre két helyről kaptunk értesítést, hogy a kanyaró tömegesen lépett fel. Az egyik értesítés a magyarcsekei járáshoz tartozó *Szombatság* községből jött, ahol a görög keleti iskolában lépett fel a járvány. Itt 17 megbetegedés adta elő magát. A másik hely *Kisjenő*, ahol az iskolás gyermekek között 30 kanyaró eset fordult elő. Mindkét helyen a legmesszebbmenő óvintézkedéseket tették meg.

*** Miskolcz város tisztikara.** Mint már lapunk előbbi számában közöltük, hogy Miskolcz város átiratot küldött városunkhoz pályázati felhívással a leendő új tiszti állások betöltésére, úgy értesülünk, hogy egy pár reményteljes fiatal ember át is utazott szerencsét próbálni. Nem lehessen tudni milyen eredménnyel térnek majd vissza mert, amint a hír jár a fizetés nem a legkecsgetőbb.

*** A vágóhid ügye a közgyűlés előtt.** A régi vágóhid jelen állapotában már nem felel meg a követelményeknek, különösen azért, mert a hűtőkamra egyáltalán nem használható, de meg az újabb miniszteri rendeleteknek megfelelőleg a sertés vágóhidat is fel kell állítani. Ezért a városi mérnöki hivatal tervet dolgozott ki egy új vágóhid építésére, közvetlen az állat-

vásárok mellé. Az új vágóhid teljesen modern berendezéssel, minden követelményeknek megfelelően. A városi tanács az egész ügyet betérjeszti a csütörtöki közgyűlés elé, hogy határozzon a törvényhatóság a felett, az új vágóhid felépítését, vagy a régi hid átalakítását akarja-e keresztülvinni?

*** Tóth István szobrász kitüntetés.** Nagyváradon több sikerült szobormű dicséri a kiváló szobrásznak *Tóth István*nak művészi végzettségét. A székesegyháznak carrarai fehér márványból készült főoltára, a Szaniszló-szobor, az olasz i templom előtti Pieta-szobor, Nogáll melliszobra stb., az ő alkotásai. Örömmel értesülünk azért most róla, hogy *Tóth István* olyan kitüntetés érte, amilyenben csak elsőrendű művészek részesülnek, hogy t. i. az országos képzőművészeti tanács tagjává lett kinevezve. A hivatalos lap tegnapi száma közli kinevezését.

*** Ellopott mozgófénykép készletek.** Tegnap számunkban megírtuk, hogy *Tóth Endre* mozgófénykép vállalkozótól több lemezt elloptak s a lopás gyanúja *Argyelán János*, *Tamás János* és *Csösz Géza* kezelőkre esett, melynek alapján őket le is tartóztatták. A tegnapi vizsgálat során beigazolást nyert, hogy a lopásban csak *Csösz Géza* és *Argyelán János* a bűnösök. *Tamás János* ártatlanul lett meghurcolva, mert ő a lopásról egyáltalán nem tudott semmit. A rendőrség az ügy tisztázása után *Tamást* szabadlábra helyezte, míg a másik két alkalmazottat tovább is fogva tartja.

*** Verekedés.** Ötvös Gyula kereskedősegéd és *Kovács Ferenc* volt csendőr tegnap éjszaka a Rákóczi-uti *Straubl-féle* vendéglőben összekülönböztek. A szóváltást csakhamar verekedés követte s a harcoltak még az utcán is vígan püfölték egymást. A verekedésnek két rendőr közbelépése vetett véget, kik *Ötvöst* és *Kovácsot* bekisérték.

*** Mi kéne még az aszfalt mellé?** Hát kérem megcsinálták a jó, a szép, a drága aszfaltot, mehetnek már tiszta cipőbe a szép, bájos kis leánykák, visitbe, korzóra, zenedébe, zsurra, csak kérem azt ne kérjék valakitől, hogy egyik oldalról a másik oldalra keljen átmenni, mert akkor gummi, nem is kalucsni, hanem csizmákra van szükség. Van kérem már mindene Váradnak, villamos vasutja, átjáró hidja a vasutnál, vízvezetéke, jó aszfaltja, csak utcai átjárója nincs. És ahol van is azt se tartják tisztán. Az aszfalt költség fele, már a háztulajdonosok baja, de már ezt nem lehet rájuk sózni. A köztisztaságról még ne is szóljunk. Hát nem nevetséges dolog az, hogy Nagyváradi városának huszonegy mond 21 utcaseprője van és azok is milyen munkaleső férfiak. Na de ez mellékes. Reméljük azonban a legjobbat, hogyha a vízvezeték kibővítés és csatornázás, is készen lesz akkor másra is fog gondolni a nagyérdemű városi tanács.

*** Találtak.** Egy pénzes erszényt pénzzel Igazolt tulajdonosa átvetheti *Eieméry Ferenc* t. b. r. főkapitánynál.

*** Szabadiskolai előadás.** A Biharvármegyei Népevelési Egyesület szabadiskolája folyó hó 6-án délután 5 órakor tartja harmadik sorozatos előadását a polgári fiúiskola II. emeleti zenetermében. Az előadás tárgya lesz: 1. A kuruckör és költészete szavallatokkal, előadja *Nagy Gusztáv* tanár. 2. A berlini kongresszus és előzményei, előadja *Varga Gábor*

tanár. Az előadás mint mindenkor bárkire nézve teljesen ingyenes.

*** A modern padok a Varad—olaszi-i róm. kath. fiúiskolában.** Nagy az öröm a Stark-iskolában. Új padokat kapott az iskola. A nagyváradi l. sz. püspökség az iskola emelésére mindent elkövet. A legmodernebb *Feiwel-féle* padokat rendelte meg Budapestről. E hó 5-én a tanulók az új padokban foglalták el helyüket. A padok 2 és 3 ülésűek s az egészségügyi szabályoknak teljesen megfelelők. A gyermek kényelmesen ül benne, az írásnál önkénytelenül a helyes testtartáshoz szokik, s az ügyesen elhelyezett tartókban a tinta pormentes marad és egyáltalán ki nem ömölhet. Az új padok *Imrik Sándor* Zoltán plébános-igazgató buzgólkodására lettek megrendelve. A legjobb fajnak kiválasztása s a tantermek megfelelő berendeztetése *Majer Antal* püspökségi titkárnak köszönhető. Tudunkkal Nagyváradon ez az első elemi iskola, mely e külsőséges padokat (drbja 70—80 korona) beszerezte.

*** Halálozás.** *Richter Béla* nyug. főerdész és nyug. postamester folyó hó 5-én reggel 6 órakor, rövid szenvedés után életének 32-ik évében Nagybárádon meghalt. Temetése folyó hó 7-én d. u. 2 órakor fog végbemenni a róm. kath. egyház szertartása szerint.

*** Rejtélyes hulla.** Városliget-u. 38. sz. a. ház pincéjében tegnap délben egy hullát találtak, mely egy favágó bakon keresztben feküdt. A halott *Vágó Imre* 48 éves napszamos. Miután a hullán külérőszak nyoma nem látszik, fel fogják boncolni a halál oka megállapítása végett.

*** Elfogott csavargók.** Ötvös János és *Bélfenyéri Gergely* notárius csavargók az elmúlt éjszaka razzára indultak. A külvároson azonban rendőrrre akadtak, — aki bekisérte őket.

*** Ellopott kabátok.** *Kertész Lőrinc* panaszt emelt, hogy *Baross-utca* 1. sz. a. levő lakása előszobájából tegnap este négy télikabátot elloptak. Az eltűnt kabátok értéke közel 400 korona. Az ismeretlen tettest nyomozza a rendőrség.

Katonazene. Ma délelőtt 10-től 1 óráig háziezredünk zenekara a „Pannonia” éttermében nagy hengversenyt tart.

x Karácsonyi vásár. Mivel raktárom nagyobbítására előnyös vásárlást eszközöltem, azon kedvező helyzetbe vagyok, hogy kivált a karácsonyi alkalmi mindenféle órák, — arany és ezüst ékszernek árait leszállíthattam. Ezen körülmény által tisztelt vevőimet bárkinél is olcsóbb ár mellett tudom kiszolgálni. Miért is kérem a n. é. közönség minél számosabb látogatását. *Szilágyi Géza* óras ékszerész, Rákóczi-ut, Orsolya-zárda épületben.

Mozgófénykép a Korona-kávéházban. Ma szombaton, vasárnap és hétfőn a legújabb szenzációs műsor lesz bemutatva a következő sorrendben. A hold felé látó. A dobos szabadnapja. Rabszolganő szerelme. Csendőr becsülete. Szerelmi vallomás. Husvétii tojások. Egy láda pezsgő. Ujpesti bankrablás. Japán tragédia. Kezdeté 9 órakor. Belépti-díj nincs. Számos látogatást kér tisztelettel *Klein Lajos*, kávé.

*** Borsalino őszi kalap ujdonságai Reichard áruházába megérkeztek.**

*** Új vendéglő.** A volt «Kecskeméti-féle» vendéglőt — mely a vidékiek kedves találkozó helye *Strobl János* vendéglős vette meg. Nagy helyiségek. Kiváló borok frissen csapolt kőbányai sör hideg és meleg ételek állandóan kaphatók.

Fiúk! — Menjünk Klein Sándor és Vilmoshoz Fő-utca —
Leányok! üzletbe vásárolni, kapunk ott minden felszerelést ami szükséges, hogy az iskolában rendes tanulók lehessünk. Iskola-
 tásák 23, könyvszijak 20, tentatartók 10, patent harisnyák 14, kötények 35, gallérok 5, ingek 70, kofferek 1 —, keték stb
Grammophonok nagy választékban részletfizetésre is. **Intézetek részére teljes felszerelések**

* **A »Fekete Sas« fényírdája.** Alkalmunk volt meggyőződést szerezni arról, hogy a »Fekete Sas«-palota, pazar berendezésű, művészeti fényírdája egyik legérdekesebb része az impozáns épületnek. Kár, hogy a mi közönségünk még nem elég fogékony a valóban művészi fényképek iránt, mert e téren a Daykovits speciálista hatalmas előrehaladást ígér. A híres németországi mesterek nyomán jár ő s meglepően szépek a fővárosból hozott villanyfelvételei. Már is óriási az érdeklődés a közönség rendelkezésére bocsátott műtermében s hiszszük, hogy művészi tehetsége folytán csakhamar meleg rokonszenvre fog találni városunkban is.

* **Erdős és Grünfeld cégnél** Bémer-tér, Poyvár-palota. Megérkeztek a téli kosztüm-, kelme és blouz selyem újdonságok, valamint a téli felöltők. Kosztümök és felöltők jutányos árban készülnek. Rendelt fehérenemű kelengyék mindenkor megtekinthetők.

SZINHÁZ.

Heti műsor:

Vasárnap: d. u. Bőregér, este: Szerencse malac.

Hétfő: Szerencse malac.

Kedd: Szerencse malac.

Szerda: Szerencse malac.

Csütörtök: A paradicsom.

Péntek: A paradicsom.

Szombat: A préda.

Vasárnap d. u.: A hadnagy ur, este: Tárjárás.

MULATSÁG.

Naptár.

Január 8. Jogász kolon-estély.

Január 22. Jogász kolon-estély.

EGYESÜLETEK.

A honfoglalás képekben,

A legényegylet tíz éves fennállása.

A Nagyváradi Katholikus Legényegylet szép napra virradt ma. Ma üli ugyanis 10. évfordulóját annak, hogy boldog emlékü dr. Schlauch Lőrinc bibornok, váradai püspök fővédnöksége és dr. Vucskics Gyula plébános elnöksége alatt Fálffy Béla, akkori nagyváradi áll. főreáliskolai hittanárnak lelkes közreműködésével megalakult.

Az egyesület itjusága e napot magára nézve emlékezetessé akarja tenni. Ezért délelőtt fél 11 órára az egyesület helyiségében gyülekezve diszasszóval testületileg vonul a Szent László-templomba hálaadó istentiszteletre. Továbbá délután 5 órakor megnyitja munkásgimnázium címen rendezett szabad iskoláját, melyen Horváth István, tanítóképezdei tanár fogja alapos és élvezetes előadását megtartani magyar őseinknek honfoglalásáról. A 64 vetített kép sorozatában két szünet lesz, mely alatt az egyesület férfi-kara fog szép magyar dalegyveleget énekelni Huszár László karmester vezetésével, majd Mellau István egyleti igazgató fogja az egyesület új tagjait a diszasszó alatt fölvatni. Végül az előadás után barátságos társasvacsorához ülnek az ünneplők, kik szívesen látják, ha pártolótárgjaik és kedves családjuk megtisztelik az egyesület mindenestire nagy örömet keltő megjelenésükkel.

* **A Kath. Kör ülése.** A nagyváradi Kath. Kör választmánya tegnap este ülést tartott, dr. Vucskics Gyula elnöklete alatt, amelyen jelen-

voltak: Dus László alelnök, dr. Karácsonyi János kanonok, dr. Hoványi Gyula, Imrik S. Zoltán, Kelemen Kálmán, Karger Sándor, Csobánczy Lajos, id. Jelinek Ferenc és dr. Imrik Gusztáv titkár. Elnök bejelentette, hogy a vetítőgép beszerzésének ügye, a Kör egyik jötevőjének áldozatkészsége folytán megoldást nyert. Ezzel kapcsolatosan szükséges a Kör nagytermének világítását a gáz helyett villanyra alakítani át. Az átalakítás költségeit szintén a Kör egyik jötevője vállalta magára. Az elnök előterjesztéseit örömmel vették tudomásul. Egy névtelen adományozó 100 koronát ajándékozott a Körnek. Köszönettel vették. Végül a Pius ünnepélyen közreműködőknek köszönetet szavazott a választmány.

* **A fehér kereszt egyesület ülése.** A nagyváradi fehér kereszt egyesület választmánya tegnap délután ülést tartott a városházán. Rimpler Károly elnöklete alatt dr. Molnár Imréné, özv. Grünvald Henrikné, özv. Rechné Bauer Zsófia, Mezey Mihály, dr. Vucskics Gyula, dr. Konrád Márk, dr. Edelmann Menyhért és Jelinek Géza voltak jelen. Elnök előterjesztette, hogy a gyermekvédő liga megkereste az egyesületet, hogy a gyermekmenhely épület területén levő, de négy év óta már nem működő tejesztő épületet át az egyesület, egy leányintézet részére, amelyet züllésnek indult leányok megmentésére állítanának fel. A tejesztő intézet részére úgy sem alkalmas e hely, mert kint van a városból. Ha azonban később újból létesítene az egyesület tejesztő intézetet, ahöz anyagilag hozzájárul a gyermekvédő liga, s e célra most 500 koronát kiutalványozott. A választmány a kérelemnek helyt adott. Tanácskoztak még az egyesület további sorsa felett, de erre nézve a közgyűlésen hoznak határozatot.

SPORT.

* **Ünneplő sport egyesület.** A mai napon tartja a Nagyváradi Sport Egyesület fennállása óta 3-ik tornaünnepélyét. Hogy a nagyváradi Sport Egyesület hivatását minél jobban betölthesse, Nagyváradi város ifjuságának testgyakorlás ügyét mindjobban felvirágoztathassa, ahhoz Nagyváradi város közönségének támogatására van szüksége. Ha ez a közönség az egyesület által rendezendő tornaünnepélyeken való megjelenésével kifejezi elismerését az ott közreműködő ifjuság iránt, nemcsak azok merítenek ebből buzdítást a testgyakorlás folytatására, hanem azon nagyszámu ifjak közül is igen sokan fognak csatlakozni hozzájuk, akik ez ideig főképpen az általánosan elterjedt kártya és más hasonló léha szenvedélyekkel feccsérlik el minden szabad idejüket. És akkor lesz Nagyváradi városának is egy erős, egészséges, munkabíró fiatalsága, mely a férfi korba jutva hivatva lesz és képes lesz városunkat mindelőbbre vinni a haladás útján. Ezért hívja a Nagyváradi Sport Egyesület Nagyváradi város intelligens közönségét, a mai napon d. u. 3 órakor a főreáliskola torna csarnokában megtartandó tornaünnepélyre.

Igazságszolgáltatás.

* **Végzetes civakodás.** Tavasszal történt Margitán, hogy Zsolca Pál odavaló legény a szőlőbe járt s ott egy szőlő galyat tűzött kalapja mellé s azzal hazafelé indult. Utközben találkozott Erdélyi Lászlóval, ki kérte tőle a galyat. Zsolca Pál azonban nem akarta odaadni, azt mondta, hogy a szeretőjének viszi. A tréfának civodás lett a vége. Erdélyi erővel vette el tőle, mire aztán Zsolca szőlőnyíró kését kapta elő s azt a civodó legény után hajította. A kés a legény lábába fúródott s elvágta egyik izomszalát s ebből kifolyólag nyomorék lett. A tegnapi törvényszéki tárgyaláson a hirtelenkedő legényt 6 heti fogházra ítélte a bíróság. Elnök Salyok Béla volt.

* **Tolvaj gyerekek.** Csapó Bálint és Szentmiklósi Zsuzsa 16 éves gyerekek Bagaron 2 véka kukoricát loptak Nagy Józseftől s ezért a törvényszék 3-3 napi fogházra ítélte őket.

PFAFF CZÉG
LONDON
PARIS
ÉS
BERLINI
NYAKKENDŐ
ÚJDONSÁGAI
PAZAR VÁLASZTÉKBAN
MEGÉRKEZTEK

DENT GLOVES ÉS FOWNES GLOVES
A VILÁG
LEGJOBB
KEZTYÜI
KAPHATÓK.
PFAFF CZÉGNÉL

PFAFF CZÉG
VADÁSZ
KÜLÖNLEGESSÉGEI
MEGÉRKEZTEK



ÁVIRATOK.

Botrány a Reichsrathban.

Bécs, dec. 5. A képviselőházban 10 óra után belépett Weizsäckner elnök, kit a csehek (radikálisok) megabucgoltak. Elnök megnyitotta az ülést szonál rátért a napirendre. Fel is hívott szólásra egy képviselőt, de ennek szava nem volt érthető, mert a cseh radikálisok elővették sipjaikat, sőt egyikük trombitáját és oly lármát csaptak, hogy tárgyalásról szó sem lehetett. Az egyik csehradikális képviselő nekiment az emelvénynek, hogy az elnököt személyében bántalmazza, de az emelvény előtt elbukott és elterült a padlón. Az elnök e közben messzelátójával nézte a lármázókat és följegyezte azok nevét, akik a legnagyobb lármát csapták.

Riadalom Komáromban.

Komárom, dec. 5. Tegnap délben nagy riadalmat okozott Komáromban egy betörő, aki egy jónevű ügyvéd irodájába hatolt be. Az irodában pár perc múlva megjelent az egyik segéd, akire a betörő revolvért szegezett. Az ügyvédjelölt futni engedte a betörőt, azonban az utcán lármát csapott, mire üldözni kezdtek. A betörőhöz senki sem mert hozzányulni, mert mindenkit lelövésével tenyegtetett. Végre egy 15-ik ezredbeli szakaszvezető állott a menekülő elé, amikor azonban le akarta fogni, a betörő gyomrába lőtt. A katona eszméletlenül bukott a földre. A tettes elmenekült.

KÖZGAZDASÁG.

Pénzügyi tisztviselők mozgalmá.

Nagyvárad pénzügyi tisztviselői oly nagy számmal vannak, hogy — egyesülve a megyei karsakkal — külön egyesületbe való tömörülésük minden tekintetben indokolt. A mai időben, mikor minden foglalkozási ág keretéhez tartozók egyesülnek és szervezkednek, jogos a pénzügyi tisztviselők tömörülése is. A bankhivatalnokok »Biharmegyei Pénzügyi Tisztviselők Szövetkezete« cím alatt egyesülnek. A szövetkezet felvette programjába az összetartás ápolását, nyugdíjszövetkezet, választott bírói intézmény létesítését, a magántisztviselőkről alkotandó törvény előkészítését, az osztatlan munkaidő, a szolgálati pragmatika behozatalát, az önképzést szakelőadások és időközi tanfolyamok rendezése által, az anyagi helyzet javítását, a közel eső revizori intézmény behozatalát, az ingyenes gyakornokság megszüntetését, az óvadék eltörlését, a segélyezést, özvegyek, árvák támogatását, szakkönyvtár létesítését és az ország többi hasonló egyesületeivel való együttműködést. Alakuló közgyűlését a szövetkezet a Kereskedelmi Csarnok dísztermében tartja meg mához egy hétre d. e. 10 órakor. Ugyanaz nap délben két órakor bankett a »Fekete Sas« éttermében. A banketten megjelennek a város és megye előkelőségei közül számosan. Egy teríték ára 6 korona; terítékjegyet bármely pénzügyi tisztviselőben lehet váltani.

A gabonatőzsde határidői.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, dec. 4.		
Buza május	50 kilogrammonként	11.60
Buza okt. —	—	10.38
Rozs okt. —	—	8.96
Zab májusra	—	—
Zab okt. —	—	7.04
Tengeri máj. 190.	—	6.85
Tengeri jul.	—	6.69

Ertéktőzsde.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, dec. 4.		
Oszt. hitelrészvény	—	631.25
Magyar hitelrészvény	—	748.—
Leszámitoló bank	—	743.75
Rimamurányi	—	561.50
Oszt. m. államvasuti részv.	—	692.25
Közuti vasut	—	552.—
Városi villamos vasut	—	269.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktőzsde 1908. dec. 4.

Magyar arany járadék 4 száz.	—	111.50
Magyar koronajáradék 4 száz.	—	93.25
Magyar koronajáradék	—	82.75
Magyar földterherment. kötvény 4. sz.	—	240.—
Horvát-szlavon földterherment. kötvény	—	96.50
Magyar nyereség sorsjegy kölcsön	—	93.50
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy kölcsön	—	94.50
Oszt. járadék papírban	—	186.—
Oszt. járadék ezüstben	—	145.—
Oszt. járadék aranyban	—	97.25
Oszt. korona járadék	—	99.—
1860. oszt. államsorsjegyek	—	116.50
Oszt. magyar bankrészvény	—	197.50
Magyar hitelbank-részvény	—	150.25
Oszt. hitelbank-részvény	—	730.—
Magyar hitelrészvény	—	748.—
London vista	—	691.50
Páris vista	—	689.50
20 márkás arany	—	23.51
20 frankos (Napoleon)der	—	19.02
Német birodalmi márka	—	117.96



REGÉNYCSARNOK.



EMIKE.

IRTA:

HAJDU IMRE.

(Folytatás.)

6.

Sidrák, Misák és Abednégó nem érezték magukat úgy, midőn az égő tüzes kemencébe vették, mint én, mikor Nina néném megjelent, valóban nem, mert azok énekeltek, én pedig ahelyett — dacára, hogy nem félek anyékomtól — annyira megijedtem, hogy keresztet vetve magamra, valamennyi szentet segítségül hívtam, akinek csak neve eszembe jutott a Kalendáriumból; így sóbálynnyá válva hallgattam végig a leckét s midőn azután kissé magamhoz jöttem, ilyenformát találtam kérdezni:

— Hogy — hát?! nem méltóztatott meghalni kedves asszonyomnak?

— Bizony nem nekem, hallja kend!

— Ejnye! ejnye! ne! be kár, biz én meg azt hallottam, hogy —

— Hát így vagyunk?! — rikácsol az öreg asszony kitörő dühvel, — ejnye veszedelmes adta szedte vette semmiháziál hát így kelle néked a nagynénéd temetésére berukkolni? no megállj csak! hiszen majd adok én néked successiót mindjárt s tüstént be is iktatlak bele — s ezzel olyanforma mozdulatot kezdett tenni az előszoba felé, mintha ott valami megszölynyél, vagy seprű speciessel óhajtaná magát

tisztelemre felfegyverkezteni; — nosza rajta! én sem volt ma rest, — vesd el magad, hordom a sátorfát az éppen kifogni készülő kocsis felé, messziről kiabálva neki: hej! hej! Jancsi ki ne fogj, a ki felmarkolta gyereink innen, mert mindjárt baj éri a ház elejét s ezzel felugrottam az ülésbe, mialatt Jancsi nagy hirtelenséggel visszarakta az istrángokat.

Hogy most az egyszer szokása ellenére sietett Jancsi szógám, ez valóban nagy szerencse volt, mert alig ült fel a bakra, alig markolta meg a gyeplőt s vette kezébe az ostort, már asszonyom ott volt alig öt önyi távolra tőlünk, kopjaként hatalmasan csóválva feje felett egy karcsu úszkös nékü piszkafát!

— Hajts! aki mondta neki! hajts! mert mindjárt nyakunkon lesz az executio! — kiálték ijedten a kocsisra, kézzel lábbal iparkodva a kocsit mielőbb mozgásba hozni, — no de Jancsi sem vette tréfára a dolgot, hanem először visszanezített, hogy vajjon mennyire lehet még tőlünk a veszély s midőn meggyőződött, hogy bizony nem igen messze van már az, szaporán közé suhantott a lovaknak.

— Megálljatok semmirekellő gézengúzok, — invitálgatott vissza kedves asszonyom, erősen integetve utánunk füstösvégű piszkafájával, hiszen csa: merészelték lábaitokat egy esztendő előtt a portámra tenni, tudom istenem, úgy összetöröm, hogy semmitéle felszer össze nem tákolja többet.

Ezt s ilyenfélét kiáltozott utánunk Nina néni, mialatt mi iparkodtunk bucsut venni a kaputéljától s midőn egyszer tulvultunk a veszélyes gránicon, nagyot lélegeztük, úgy haza hajtottunk, hogy azt sem mondtuk, befellegzett, hiába kiáltozott utánunk Nina néni, hogy: megálljatok! — gyertek csak vissza! — s több efféle, oda sem hallgattunk neki, még kukoricával sem csalt volna vissza.

Nos aztán nem borzasztó dolog ez? s mindennek az a semmirevaló Károly az oka, hogy üsse meg a szuhai szörnyűség keresztneve napján.

Mikor haza értem, dühös voltam, haragomban lerágtam volna a napot az égről, puskát ragadtam s egyenesen Károlyhoz mentem, de Zelma, bizonyosan megérezhette a rántás büztét, mert megérkezésemet megelőzőleg másfél órával előbb utazott Pestre.

Hogy ezen esemény s ennek az öreg ur által történt előadása milyen harsona kacagt gerjeszthetett közöttünk, bárki is elképzelheti, mennél jobban kacagtunk mi, annál jobban szidta Károlyt az öreg ur, míg végre belefáradt a jó öreg s saját baján akkora hahotát csapott velünk, hogy a szoba menyezeteről a vakolat is hullott bele.

Most kezdődött még csak el egyszer a jó kedv, folyt az öreg urból az adoma, mint a lyukas zsákból a köles s mennél nagyobbakat nevetett a társaság elbeszélésein, ő annál eredetibb dolgokat kezdett elbeszélni, hosszú sorát mondta el a vadászkalandoknak, melyek állítása szerint mind ő véle törtétek, melyekből azonban egy árva szó sem volt igaz, de mindegy, azért az öreg ur azokat sorba oly ügyesen el tudta hazudni, mintha nyomtatva lett volna előtte; mikor aztán olyat talált a sok közé keverni, melyet maga sem volt hajlandó elhinni, oly erőlyesen iparkodott azt magával és mással elhitetni, — bárha állítását senki sem vonta légyen kétségbe, — oly határozottan állítá az általa előhozott valódiatlanság valódiságát, hogy szicte kétféle állt bele a füle.

— Nos, hát azt tudjátok-e, mi a legnagyobb ujság? — kérde a többek között urambátyám.

— Ha elbeszéli urambátyám, azonnal meg fogjuk tudni, — lön az egyhangú válasz.

— Hm! okosok, azt elhiszem — kötődik Filemon bácsi, mintegy azt várva, hogy kérjük fel az ujság elmondására.

Ez csakhamar meg is történt.

(Folyt. köv.)

A szerkesztésért felelős

Dr. VUCSKIOS GYULA.

Nagy karácsonyi vásár!

:: A közelgő ::

Karácsonyi Vásár

alkalmával felhívom a n. é. közönség nagybecsű figyelmét a dusan felszerelt

karácsonyikiállításra

és a vevő kényelmére berendezett

gyermek játék

különosztályára,

hol mindenféle szép, finom kivitelű különleges játékok nagy választékban vannak kiállítva; u. m.: babák, hintalovak, társas és foglalkoztató játékok, szervizek, butorok, mozgó-színházak, karácsonyfadiszek és sok fel nem sorolható különleges játékok.

Dus választékban vannak díszmű és ajándék-tárgyak, u. m.:

Valódi bronz és Teracotta-szobrok, china-ezüst tárgyak, tea, munka- és szervirozóasztalok, különféle kazetták, író- és dohányzó-garnitúrák, szivar-, pénz- és vizit-tárcák.

Női ridikül, öv, és legyező különlegességek.

Uti bőrönd

s nesseserek, fényképrámák, fali állványok, női Toilette-különlegesség.

A n. é. közönség szives látogatását kérve teljes tisztelettel

Waldmann Ernő

Rákóczi-ut. Helyi és vidéki telefon 371.

Névjegyek

a legizlésebb kivitelben megrendelhető
SEBŐ IMRE könyvkereskedőnél
Nagyváradon, Lákóczi-ut.

Kovács József

katonai- és polgári cipész.
Ortophéd munkák.

Nagyvárad, Beöthy Ödön-utca 35.



Kapható minden elsőrangú vendéglőben és kávéházban.

M. kir. államvasutak igazgatósága.

307343-908. szám.

Pályázati hirdetmény.

(mozdonyszén szállítása iránt.)

A m. kir. államvasutak igazgatósága az 1909. és 1910. évekre évenként még szükséges 725.000 tonna mozdonyszén szükségletét biztosítani óhajtván, ezeniránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az egykoronás m. kir. okmánybéllyel ellátott sértetlen borítékban elhelyezett és a cég saját pecsétjével ipecsélt ajánlatok ezen külcimmal „Ajánlat a 307343-908. számhoz” 1908. december hó 23-án déli 12 óráig betérjesztendők.

A pályázatra vonatkozó részletes feltételek, ugyszintén az általános és különleges szállítási feltételek a m. kir. államvasutak anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest VI. Andrassy-ut 73. sz. II. em. 45. ajtó.) valamint minden üzletvezetőségénél megtekinthetők, vagy a megállapított ár előzetes lefizetése mellett a magyar királyi államvasutak budapesti nyomtatványtáránál posta útján is megrendelhetők, megjegyezvén, hogy a különleges szállítási feltételek minden példányáért 30 fillér, az általános feltételekért pedig 50 fillér fiendető.

A feltételeknek posta útján való küldése esetén 20 fillér postaköltség is beküldendő.

Budapest, 1908. november havában.

Az igazgatóság.

Árverési hirdetmény.

Nagyvárad város tanácsától nyert megbízás folytán Nagyvárad város területén felállítandó hirdetési táblák és oszlopok felállításának vállalatba adása céljából f. évi december hó 30-ik napján d. e. 10 órakor nyilvános ajánlati tárgyalást fogok tartani.

Ajánlatok csakis írásban zárt ajánlat útján adhatók be a fent kitett határidőig.

Az ajánlatok 1 koronás bélyeggel látandók el és csak a szabályszerűen kiállított pecséttel lezárt sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni.

A borítékban az ajánlat tárgya megjelölendő.

Minden ajánlattevő maga köteles ajánlatában megjelölni azon időtartamot, melyre a kizárólagos hirdetési jogot kéri s amely idő leletével az általa felállítandó összes hirdetési táblák és oszlopok a város kizárólagos tulajdonába mennek át, ugyancsak vállalkozó köteles ajánlatában megjelölni azon évi átalány összeget is, melyet a kizárólagos hirdetési jogért a városi pénztárnak fizetni felajánl.

Bánatpénzül ajánlattevők 1000 koronát tartoznak a városi pénztárba készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni. — A bánatpénzt az ajánlathoz csatolni nem szabad, hanem a bánatpénz letételét igazoló nyugta, vagy annak közjegyzőileg hitelesített másolata csatolandó az ajánlathoz.

A fent jelzett vállalatra vonatkozó árverési feltételek alulírott hivatalos helyiségben a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Minden ajánlattevő ajánlatában világosan kitenni köteles, hogy az árverési feltételeket s jelen hirdetményt ösmeri s azokat magára nézve kötelezőnek elfogadja.

A közszállítási szab. rendeletnek a hazai gyártmányok, hazai anyag magyar honos műszaki erő alkalmazására vonatkozó rendelkezései minden ajánlattevőre kötelezők.

Ajánlattevő tett ajánlata azonnal és mindaddig kötelező, míg az ajánlatok felett végleges döntés történik, etlenben Nagyvárad város csakis az árlejtés eredménye felett hozandó határozatának jogerőre emelkedésével.

Azon ajánlattevők, kik ajánlatuk benyújtásakor a várossal még üzleti összeköttetésben nem állottak, illetve a városi hatóság előtt még ismeretlenek, tartoznak szállítóképességüket és megbízhatóságukat illetékes helyhatóságok bizonylatával igazolni.

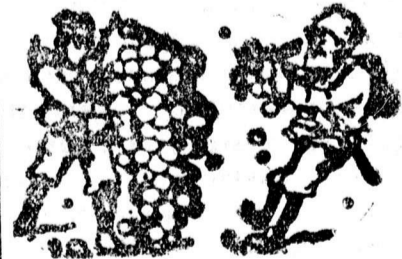
A város közönsége a beerkezett ajánlatok fölött teljesen szabadon határoz, jogában áll tehát bármelyik ajánlattevővel szerződni, esetleg újabb árverést tartani vagy a vállalatot pályázatban részt nem vett más vállalkozónak is kiadni.

Nagyvárad, 1908. szeptember hó 22-én.

Komlóssy József

tanácsnok,
mint az árverési küldöttség elnöke.

Szőlő-oltványokat



szállít,
fajtisza
ságyáért
jótállva
legdusabb
választék-
ban a már
évek óta
elsőnek

és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szőlőoltvány-telep.

Tulajdonos: Caspari Frigyes,

Medgyes 39. sz. (Nagyküküllő-megye)

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéről érkező, elismerő levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől is számolhat irásbeli bizonyítást szerezhet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

Az adventi szent idővel kezdődik

Dr. Prohászka Ottokár

székesfehérvári püspök úrnak legutóbb megjelent nagyszabású műve:

Elmélkedések az evangéliumról.

E kiváló mű finom bibliapapírra van nyomva s kis 8-adrét alakban 736 oldalra terjed.

Ára vászonkötésben 8 kor., bőrkötésben 10 kor. Kapható Buzárovits Gusztáv könyvkiadó-hivatalában Esztergomban.

Ugyanott kapható az illusztris szerzőnek eddig megjelent többi nagybecsű műve is, ugyanitt:

Isten és a Világ. Különös tekintettel a természettudományokra. Második kiadás. Nagy 8-adrét, 250 oldal. Ára füzve 2 kor. 40 fill., kötve 3 kor. 40 fill.

A keresztény bűnbánat és bűnbocsánat. A budapesti m. kir. tudományegyetem hittani kara által a Horváth-féle jutalommal kitüntetett pályamunka. Második kiadás. Nagy 8-adrét, 325 oldal. Ára füzve 4 kor., kötve 5 kor.

Föld és Ég. Kutatások a geologia és theologia érintkező pontjai körül. Harmadik kiadás. Nagy 8-adrét, 462 oldal. Ára füzve 6 kor., kötve 7 kor. 50 fillér.

Dominus Jesus. Nyolc konferencia, melyet a budapesti egyetemi templomban tartott **Dr. Prohászka Ottokár.** Második kiadás. 8-adrét, 112 oldal. Ára füzve 1 kor. 20 fill., kötve 1 korona 80 fillér.

A diadalmas világnézet. Második kiadás. Nagy 8-adrét, XII. és 292. oldal. Ára füzve 4 kor., kötve 5 kor. 20 fill.

Egyben ajánlom a ftdő urak becses figyelmébe dúsan berendezett és nagy választéku **szent kép, rózsafűzér és ima-árvány raktáramat a legjutányosabb árak mellett.**

Mutatvány küldeményeket választás végett, valamint minta-képeket kívánatra szívesen küld

Buzárovits Gusztáv,

könyvkiadóhivatala, könyv- és műkereskedése
Esztergomban.

Gőzmosóda vegytisztítógyár

— Nagyvárad, Gilányi-utca. —

Mos, vasal s vegyileg tisztít

Mindennemű fehérneműek mosását a legnagyobb pontossággal eszközöljük. — A vegyi tisztítónkban női és férfi-ruhák, blousok, függönyök, szőnyegek a legszakszerűbben lesznek elkészítve.

A ruhák el- és hazaszállítását saját

kocsijainkkal eszközöljük.

Vidéki és városi telefon szám 398

MOSKOVITS FARKAS és Társa

cipő és csizmagyár. Császári és királyi közös hadsereg szerződéses szállítók.

■ ■ ■

Nagyvárad.

■ ■ ■

Fiókküzletek:

Nagyvárad, Rákóczi ut Bazar épület.
Kizárólag finom különlegességek.

Nagyvárad, Kossuth-utca Gyár épület.
Finom és közönséges lábbeliek.

Budapest, Rákóczy-ut 64. Budapest,
Andrássy ut 17. Pécs, Király-utca 7
Petrozsény, Főtér. Sarajevo Rudolf u. 10.

Eredeti Gyári szabott árak!!!

Rozenzweig Róza (férj. Goldstein)

volt cs. és kir. szabadalom tulajdonos. Első orvosilag elismert

»Párisi Mellfűző Műterme.« — Alapított 1890-ben.

Nagyvárad, Rákóczi ut (Fő-utca.) Telefon 623. sz.

6 óra alatt mérték szerint pontosan és lelkiismeretesen ké-zít **párisi és brüsszeli fűzőket,**

csipőszorítókat, reform késmárki-féle nad-

rágok, testegyenestők. Raktáron tart 10 000

darab PÁRISI és ZIRKLIS fűzőket, MODELLEKET

és mind e szakba vágó kellékeket óriási választékban. Karácsony és újév alkalmával 25% engedmény.



BELÉPÉSI FELHIVÁS.

■ ■ ■

A „Biharmegyei Korona Takaré- és Hitelszövetkezet“

— 1909. ÉVI JANUÁR HÓ 1-ÉN ÚJ ÉVTÁRSULATOT —

— KEZD, MELY 1911. DECEMBER VÉGÉIG TART. —

A szövetkezetbe tagul bárki beléphet, ha legalább egy üzletrészt jegyez, vagyis legalább 1 koronának heti befizetésére kötelezi magát. A befizetett összeg három év leteltével, kamat és nyereséggel együtt a résztvevőknek készpénzben fizettetik vissza. Minden tag több üzletrészt jegyezhet.

A befizetési könyvecskék mindjárt a belépés alkalmával szolgáltatnak ki.

Vidéki tagok a befizetéseket posta cheque által teljesíthetik (portómentesen). A szövetkezet célja a takarékoságot előmozdítani és tagjainak lehetővé tenni, hogy szükség esetén gyorsan olcsó kölcsönhöz juthassanak, nemcsak a befizetett összeg erejéig, hanem azon felül is. Most végződő évtársulatunk is igen szép eredménnyel működik; tagjai a rendes takarékpénztári kamatlábnál jóval magasabb osztalékban részesülnek.

A szövetkezet helyisége a „Biharmegyei Takarékpénztár“ I. emeleti üzlethelyiségében van, Nagyvárad-on, Kossuth Lajos-utca 3. szám alatt.

Jegyzések itt, valamint a földszinten lévő váltóüzletben már a mai naptól kezdve elfogadtatnak, melyek mielőbbi eszközzésére felkérjük a szövetkezet t. tagjait, valamint az újonnan belépni szándékozókat.

Nagyvárad, 1908. november hó.

534 1-16

A „BIHARMEGYEI KORONA TAKARÉK- ÉS HITELSZÖVETKEZET“ IGAZGATÓSÁGA:

Dr. Wallner Ödön

Fleischhacker Gyula

Pekanovits Imre

Schwartz Ferenc

Weinberger Jakab

Eladó hizott sertések.

A nagyváradi latin szertartású káptalani uradalom ősi-hizlalójában öreg és fiatal hizott sertések kaphatók november hó 24-én és ettől számítva két hetenként. Sertések ára az átvételkor a helyszínen: őszi majorban fizetendő.

Előjegyzések az uradalom központi irodájában Sal Ferenc-utca 4. sz. eszköz-lendők.

P a p p I m r e,
uradalmi főtiszt.

Utánnomás nem díjazatik.

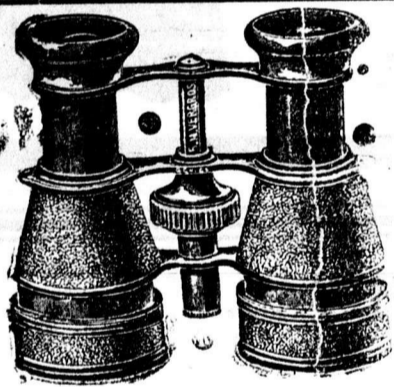
Tüzfát

legolcsóbb napi árakon házakhoz
:: szállítanak ::

Weiszberger és Társa
tűzifa kereskedők.

Megrendelő iroda: **Stein Lajos**
Nagyvárad, Fő-utca Nyiri ház.

Fatelepe: Várad-Velence. — Telefon: 688.



Megfelelő szemüvegek orcsiptetők, francia színházi látcsövek, kipróbált hőmérők, mérnöki műszerek nagy választékban kaphatók

Klein Húgó

látészernél Nagyvárad, Rákóczi-út (Orsolya zárda.)

Javítások rögtön eszközölte nek!
!! Saját műhely!

Átköltözés miatt leszállított árak.

SOMLYÓ V. IGNÁCZ
előbb Weinstock Fülöp

óra, optikai és fényképészeti cikkek raktára
NAGYVÁRAD, Rákóczi-út 3.

Átköltözés miatt állandóan leszállított árakban árusítja kifogástalan áruit.

Szép és becses karácsonyi és újévi ajándéktárgyak.

Pénz.

Olcso

töketörlesztéses kölcsönt

10—75 évre folyósít, ugyszintén régi drágább kamatu kölcsönöket kicserél, convertál a lehető legrövidebb idő alatt.

Házak, szőlők, földbirtokok

örök árban való *adás-vételét* vagy *bérlését* a legsikeresebb eredménnyel közvetít.

Földbirtokok parcellázását

saját költségére elvállalja és financirozza.

Faludi Ignác,

volt takarékpénztári titkár,
bankbizományi és hitelforgalmi iroda
Nagyvárad, Mészáros-utca.

Telefon szám 424.

27

Uj üzlet! Uj üzlet!

Lukács Nándor butor-raktára

műasztalos-, kárpitos- és díszítő műhelye
Nagyvárad, Fő-utca 8. sz. Széchenyi szállodával szemben.

Állandó raktár: háló, ebédlő
uri szoba és
szalon berendezések, mindennemű modern sty szerint. Vas, réz és hajlított fa butorok rendkívül nagy választékban. 220

Pontos kiszolgálás. Olcsó árak
Kívánatra rajzok és költségvetések ingyen

Tötös Mihály

Épület és diszmű bádigos mester
:: Bethlen-utca 36. szám. ::

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget hogy épület és diszmű bádigos munkáim mellett elfogadok teljes fürdő berendezéseket, szőkőkútakat és vízvezetékeket saját rezervával, ugyszintén házaknak egész éven át jókarban tartását.

Nagyobb vállalatnál költségvetéssel díjtalanul szolgálók.

Helybeli és vidéki telefon száma 386.
Ugyanott két tanuló felvétetik.

Csak egy papírt szívunk, ez pedig



ABADIE

Még csak néhány napig!

Huzás már 1908. évi december 30-án.

Magyar királyi

jótekonyczélú államsorsjáték

Főnyeremény 150,000 kor. készpénzben.

Egy sorsjegy ára 4 korona.

Sorsjegyek kaphatók a m. kir. lottójövedéki igazgatóságnál Budapesten (Vámpalota), valamennyi posta-, adó-, vám- és sóhivatalnál, az összes vasuti állomásokon s a legtöbb dohánytözsdében és váltóüzletben.

Magy. kir. lottójövedéki igazgatóság.

Megérkeztek az összes őszi és téli ujdonságok

Ifj. Kohn Sámuel Bémer-téri nagy áruházába,

minden cikkben, őszi és téli modell-felöltők, angol és skót kosztüm-szövetek, blouse-selymek, szőrme-collior blouseok és szoknyák igen nagy választékban és rendkívül jutányos árban árusítatnak.

== A lelegegánsabb és legjobb kivitelű ==

angol kosztümök, francia ruhák, őszi és téli

peluche és szőrme felöltők, ez évben ismét megnagyobbított saját mütermeimben szintén rendkívül jutányos árban vállaltatnak el. Müvezető főszabász: BÖHM. J. ur, az ARVAY JÁNOS és TSA budapesti cs. és kir. udvari szállító cég volt főszabásza.

Ifj. Kohn Sámuel Bémer-tér.

Karácsonyi ajándékul alkalmas imakönyvek, ifjusági iratok, képeskönyvek, képeslap albumok, festék-dobozok s írókészletek a legnagyobb választékban kaphatók SEBŐ IMRE könyv- és papirkereskedésében Nagyváradon, Rákóczi-ut. ☐

Cipők! Kalapok! A legtartósabb
: kivitelben! :
Leitner Lázár cégnél Zöldia-utca.

NEUMANN M. cégnél

cs. és kir. udvari szállító **Nagyvárad (Kishidfő.)**

Kizárólag saját készítményű **férfi- és női ruhák készen és mérték után** óriási választékban kaphatók. — Városi és vidéki telefon 88.

Megérkeztek LEITNER MÁRTON céghez

a téli idényre óriási választékban a legújabb divatu batisztokt, (Mideira) fehér és színes ruhavásznak, piquet, zefir, csipkekelmék hozzávaló diszkekkel. Szép és divatos ruha, blouz-selymek, pouplin, grenadin és nyári kelmék.

Fülöp István Európa szállodája.

Nagyvárad legkellemesebb látogatott, szórakozó helye. Kiváló egészséges hegyi levegő. Villamos megállóhely. Telefon. Naponta pompás cigányzene. A vendéglős saját te mést, kiváló borralval, finom Dréher sörrrel szolgál a közönségnek. Elsőrendű konyha. A szoba árak igen mérsékelték. Az előkelően berendezett szállodát és a gyönyörű éttermet ajánljuk a közönség figyelmébe.

Szép kép keretet készítenek olcsón és gyorsan

== **SZICHTA TIVADAR** üveg kereskedésében ==
Kossuth utca 2.

Ugyanott szép porcellán és üveg szervizek, nagy választék alpaca és China ezüst evőeszközökben.

Aki a szép fehéreműt szereti, adja azt és vasalásra a **Gőzmosóda és vegytisztító gyárba,** NAGYVÁRAD, Gilányi-utca 5-7. (Saját gyártelep.) Vegyileg tisztítanak férfi- és női felső ruhák, egyenruhák, kelmék, kézimunkák, szőnyegek. Kivánatra a mosni való ruhaneműket a gőzmosóda kihordói által bárhol elvitetnek és pontosan hazaszállítanak.
Városi és vidéki telefon 398.

PREIS R., ágynemű raktára NAGYVÁRAD, Kossuth-u. 12.

Intézeti ágyszőnyegek, paplan, madrácz, szalmazsák mértékre és készen kapható az ágynemű raktárban Kossuth-utca 12. sz. Fosztott toll
:: állandóan raktáron. ::

PREIS R.

Üdülőknek! Az összes keresettebb kül- és belföldi ásványvizek állandóan friss töltésben.

Kirándulóknak! Naponta friss tea-vaj, lipői-turó, sajtok, szalámi és főtt prágai sonka, legelőnyösebb árakon beszerezhető.

Friedl és Jörösnél

Szent László-tér és Kert-utca sarkán.

KORCSOLYA különlegességek

== kizárólag **TARSOLY** és **RISZTÓ**-nál ==
kaphatók **Rákóczi-ut 9. szám Öváry-palota.**

Értesitem a n. é. közönséget valamint igen tisztelt megrendelőimet, hogy a téli idényre **angol, skót és belföldi különlegességeim megérkeztek.**

Kiss István uri-divat szabó

— **Színház-utca Adorján-ház.** —
Pontos kiszolgálás. — **Modern szabás.**

BARTOS H. és TÁRSA

NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut 2., Bazár-épület.

Kizárólagos harisnya és ernyőkülönlegességek. Allandó nagy raktár férfi-, női- és gyermekharisnyákban a legegyszerűbbtől a legfinomabbig, továbbá eső- és napernyők!
Folytonos újdonságok!

!!! Javítások gyorsan eszközöztetnek !!!

Ujlaky István divat és ortopéd
== czipész ==

NAGYVÁRAD, Szent János-utca 4.

Készít mérték után a legfinomabb anyagból a legszebb divatszabású uri és női cipőket. Alapított 1894. évben.

Klepfer Albert Teleky-u. 28.

Óriási választékban nyakkendők, ingek, harisnyák, keztyűk és napernyők meglepő olcsó árakban.

Czipóth Ferenc

Pannonia vendéglős kellemes téli kertjében és éttermeiben kiváló italok és ételekről gondoskodva van. **Mindennap zene.**

SEBŐ IMRE

könyv és papir-

:: kereskedése. ::

Nagyvárad, - Rákóczi-út.

GELBERG A.

uri divat szabó

Beöthy Ödön-utca 21. sz.

állandó raktár a diva-

tosabb kelmékből.

KOVACS JÁNOS

elsőrangú cukrászati speciálista

Nagyvárad, Rákóczi-ut 9.

Városi telefon 806.

Megyei telefon 120.

Fűszer és csemege üzlet

Adorján palota. Színház-u. 4. szám.

Friss tea-vaj. 1 liter Vacuum petróleum

11 kr. Kivánatra házhoz szállítatik.

Wohl Albert.

Hölgyek figyelmébe!! Vajda és Róna

Csinos blousok 98 kr.-tól kezdve — cégnél —

Kiváló szabású aljak 3-50 „

Izléses pongyolák . 2-98 „ **Nagy-Várad,**

Rendkívüli árszállítás dec. 31-ig. : Szent László-tér. :

A nagy-piac téri 60 sz. házban egy **üzlethelyiség**

minden órán **KIADÓ.** Értekezhetni: a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-utca 4. szám.

Legjobb varrógépek, kerékpárok, beszélőgépek kaphatók

== **Kalenda János cégnél** ==

NAGYVÁRAD, Szent László-tér

(a Holdas-templom mellett.)

Ugyanott szakszerű javító műhely. — Telefon 245.



A Kis-piac téren **KEPES DEZSŐ**

óra, ékszer és látszerüzletében a legolcsóbban lehet órát, ékszer és látszer javíttatni jótállás mellett. Ugyanígy elismert legolcsóbb bevásárlási forrás mindenféle zseb-, fali- inga- álló és ébresztő órákból, optikai cikkekből és chinaezüst tárgyakból.

Szíves pártfogást kér **Kepes Dezső,** NAGYVÁRAD, Kispiac-tér.

Ujváry Vilmos bádigos

Szent János-utca 12.

Fennáll 42 év óta.

Pál Sándor épület, portál- és műbutorasztalos.

Készíték bármilyen dolgot pontos és szakszerű kivitelben a legszolidabb árak mellett.

Rákóczi-ut 10. szám. (Stern-palota.)

Szaniszló-utcai oldalon.

Harmos János Naponta 3-szor

:: pékmester :: **friss sütemény.**

NAGY-VÁRAD,

:: **Uri-utca.** :: **Sütések elfogadtatnak.**

Fodrász-üzlet átvétel.

A n. é. közönség szíves tudomására hozom, hogy Szent János-utca 37. szám. alatti **Boczonyi Ferenc** fodrász üzletét átvettem s azt az eddigi szolid alapon pontosabb kiszolgálással tovább vezetem. Az eddigi tisztelt vendégek és jó ismerőseim szíves pártfogását kérem.

Tisztelettel

VERES JÁNOS fodrász.